

קול צופיין

קול צפייך נשאו קול יחדו ירינונו

גיליון מס' 1148

במדבר תשפ"ג | השיעור השבועי מיסודו של מרן הראשון לציון הרה"ג המקובל האל-קי הרב **מרדכי אליהו** זצוק"ל

השיעור נמסר ע"י הרה"ג **שמואל אליהו** הרב הראשי של צפת

מלכות ה' מתגלה בירושלים

את כל הפלאים הללו רואה כל העולם, הוא מבין שיש לעם ישראל חכמה שאין כמוה, "פי ה' יתן חכמה כפיו דעת ותבונה" (משלי ב ו). כל אלה הם הכנה לימים שבהם העולם יבין כי גם הערכים הנכונים נמצאים פה ולא רק הטכנולוגיה הנכונה.

מלחמת ישמעאל – כתובה בזוהר הקדוש

ובני ישמעאל זמינין למיתי על ירושלים

על מלחמת הישמעאלים בעם ישראל כותב הזוהר הקדוש לפני למעלה מ-1900 שנה. מי שקורא את דברי הזוהר ורואה את המציאות שאנו חיים בה עומד נדהם מול החכמה העצומה הגלומה בזוהר הקדוש שנכתב על ידי רבי שמעון בר יוחאי וחבריו. כך מביא הזוהר את דברי רבי יהודה ורבי יוסי שמדברים על כך שבשנת שש מאות לאלף השישי (1840) יפתחו שערי חכמה של מעלה ושל מטה כדי להכין את העולם לאלף השביעי כמו שמכינים ביום שישי את היום השביעי, השבת. כחלק מהתיאור אומר הזוהר כי הישמעאלים ילחמו עם כל האומות כנגד התיישבות יהודים בירושלים "ובני ישמעאל זמינין בההוא זמנא לאתערא עם כל עמין דעלמא למיתי על ירושלים" (זוהר חלק א דף קט"א ועיין עוד זוהר חדש פרשת בלק. שאומר כי באלף השישי יעשו הישמעאלים שלושה קרבות עם ישראל).

ועתה מלכים השכילו הוסרו שפטי ארץ

הזוהר מסיים את דבריו ואומר כי הישמעאלים הללו מרימים ראש על ריבוננו של עולם ולכן מלחמתם אבודה מראש. עליהם נאמר (תהלים ב ד) "יושב בשמים ישחק א-דני ילעג למו". אחרי השחוק הוא נוקם בהם על חוצפתם "אז ידבר אלימו באפו ובחרונו יבהלמו". איך לא יראתם לעמוד מול העם אשר בחרתי בו ונתתי לו את הארץ. ויאני נסכתי מלכי על ציון הר קדשי". התוצאה תהיה להם מרה, "תרעם בשבט ברזל כפלי יוצר תנפצים".

יפל מצדך אלה ורבה מימינה אלה לא יגש

ניסוך שבכל יום עמנו

עם ישראל חי בניסים גדולים. שחרור ירושלים היה חלק ממערכה ענקית שבה עמדו עשר מדינות להשמיד אותנו ולזרוק אותנו לים, ובחסדי ה' ניצחנו את כולם בתוך שישה ימים באורח מופלא. חסדי ה' לא מפסיקים, ודוד המלך אומר שיש חובה להודות על כך.

"אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלתו פני" (תהלים לד ב). "בכל יום אברכה ואתה לך שמך לעולם ועד" (תהלים קמה ב). בוודאי בשעה שכל העולם רואה את הפלא הגדול של 1,490 טילים ופצמ"רים שגורמים לנוק כל כך קטן לעם ישראל, במיוחד בהשוואה למה שקורה ברוסיה ובאוקראינה. שם בתים שלמים נופלים על יושביהם כתוצאה מפגיעה של טילים, ואצלנו מדובר בשני הרוגים כשאחד מהם הוא ערבי עותי שעבד בישראל.

חרבם תבוא בלבם וקשתותם תשברנה

גם על 290 הטילים שירו מעזה ונפלו בעזה יש פסוק. "ואם רשע לצדיק וחרק עליו שניו: א-דני ישחק לו פי ראה פי יבא יומו: חרב פתחו רשעים ודרכו קשתם להפיל עני ואביון לטבחו ישרי דרך: חרבם תבוא בלבם וקשתותם תשברנה" (תהלים לו ב).

אף אחד לא מתפלא על כך שהם לא עצרו את הירי אחרי שהם ראו שחלק ניכר מהטילים שלהם פוגע בהם עצמם.

פי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה

חלק מהפלא הגדול הוא בכך שכ-600 טילים נפלו בשטחים פתוחים. מדובר בטילים מדויקים שמגיעים מאירן ולא מטווחים למרחקים גדולים. ערים שלמות של ישראל נראות עין בעין מרצועת עזה. עליהם נאמר "מפר מחשבות ערוקים ולא תעשינה ידיהם תשיה" (איוב ה יב). והפלא הגדול מכולם הוא על מאות הטילים שיורטו על ידי "כיפת ברזל" ו"קלע דוד". החכמה הזאת שאלוקים נתן בליבנו ולא נתן בשום אומה בעולם. אפילו למעצמות כמו רוסיה אין נשק חכם כזה. ועל זה אנחנו מודים ומברכים בפה מלא.

וּמִינֵינוּ בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל, לְמִשְׁלַטַּת בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, פֶּד אִיהִי רִיקְנֵיא מִכְּלָא

כן מובא בזוהר (חלק ב דף לא/ב) במקום אחר כי רבי יוסי ורבי חייא הוו אֲזִלְי בְּאַוּרְחָא. הלכו בדרך ונאנח רבי חייא ובכה על לידת ישמעאל. עליו נאמר שהוא יהיה פרא אדם, ידו בכל ויד כל בו. פרא שגדל בבית אברהם ועושה ברית מילה ולכן הוא נקרא פרא אדם. יש לו גם זכויות גדולות וגם חובות גדולות, וכך המלחמה איתם הופכת להיות מסובכת.

בגלל הזכויות שלהם בא שר ישמעאל בשמים ודורש זכויות בארץ ישראל. אומר לו ה': הרי הברית של ישמעאלים לא מושלמת. גם דרכם היא לא דרך ה', שולחים ידם בגזל, ושופכים דמים דרך קבע.

מתעקש שרו של ישמעאל וטוען כי למרות הטענות הם עושים ברית. לכן מרשה להם ה' לשבת בארץ ישראל כל ימי הגלות. "וּמִינֵינוּ בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל, לְמִשְׁלַטַּת בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, פֶּד אִיהִי רִיקְנֵיא מִכְּלָא, וְזִמְנָא סָגִי". הזוהר אומר כי מזומנים בלי ישמעאל לשלוט בארץ הקודש כשהיא ריקה מבני ישראל. וכשאנו מסתכלים על הדברים הללו כ-1900 שנה אחרי שהם נכתבו נראה כי הם נכתבו בנבואה של ממש.

גלות חמישי אחרון וקשה מכולם, והיא גלות ישמעאל הנקרא פרא אדם

רבי חיים ויטאל ממשיך להסביר את דברי הזוהר, והוא מזכיר את הפסוק בספר דניאל (פרק 2) שמתאר ארבע חיות העולות מן הים. ומסבירים משמים לדניאל כי כל חיה היא רמז לאחת המלכויות שתמלוך על עם ישראל עד ביאת המשיח - בבל, פרס, יוון ואדום.

על הנבואה הזו כתב רבי חיים ויטאל זיע"א, תלמידו המובהק של האר"י הקדוש, כי אחרי המלכויות הללו הנמשלות לחיות תבוא מלכות חמישית דומה לאדם. "כבר ידעת כי הגלויות אינם אלא ארבע. בבל ומדי ויוון ואדום. אבל יש עוד גלות חמישי אחרון לכולם וקשה מכולם, והיא גלות ישמעאל הנקרא פרא אדם, ואינו נמשל לחיות. ואז יאמרו ישראל באופן אחר. 'לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם' (תהלים קכד) כי להיותו אדם לסיבת היותו בן אברהם, ויש לו זכות אבות כמו שמצינו שאמר 'לו ישמעאל יהיה לפניך', וגם יש לו זכות המילה... ולכן גלותו תקיפה משאר ד' מלכויות" (עץ הדעת טוב למהר"ח).

מסיים רבי חיים ויטאל ואומר כי צריכים להתחזק בתפילה כנגד ישמעאל כי בסוף אותו פרק נאמר "בְּרוּךְ ה' שְׁלֵא נִתְּנָנוּ טֶרֶף לְשִׁנְיָהֶם: נִפְשָׁנוּ כְּצִפּוֹר נִמְלָטָה מִפֶּחַ יוֹקְשִׁים הַפֶּחַ נִשְׁפָּר וְאַנְחָנוּ נִמְלָטָנוּ: עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם ה' עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְצֵךְ". ואם הפסוק אומר שהעזרה תבוא משמים - משם היא תבוא.

שְׁעֵתִיד הַקַּב"ה לְשִׁמְעֵ בְּקוֹל נְאֻקַּת הָעָם, מִמָּוָה שְׁעֵתִידֵינוּ בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל לְעֵשׂוֹת בְּאַרְצֵנוּ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים

על כוח התפילה מול צרות ישמעאל שמעתי ממרן הרה"ג אליהו צוק"ל כי בפרקי דרבי אליעזר (לב) כתוב שבעבר נקרא ישמעאל בשם זה בגלל שה' שמע לבכי הנער ישמעאל. בעתיד הוא ייקרא ישמעאל בגלל שהי' שמע תפילות עם ישראל בגלל הצרות שהוא עושה לעם ישראל. "וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ יִשְׁמַעֲאֵל, שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמְעֵ בְּקוֹל נְאֻקַּת הָעָם, מִמָּוָה שְׁעֵתִידֵינוּ בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל לְעֵשׂוֹת בְּאַרְצֵנוּ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, לְפִיכֵךְ נִקְרָא שְׁמוֹ יִשְׁמַעֲאֵל, שְׁנֵאמַר (תהלים נה, כ) 'יִשְׁמַע אֱלֹהִים וְעַנֵּם'".

ישמעאלים - יְשַׁלְּיוּ אֱהָלִים לְשִׁדְדִים

בגלל הצרות שהם עושים לעם ישראל נאמר במדרש כי ה' מצטער

שבראם. "אמר רב אדא אמרי בי רב ארבעה הקב"ה מתחרט עליהם בכל יום שבראם, ואלו הם, כשדים, וישמעאלים, וגלות, ויצר הרע". המקור לישמעאלים כל כך מתאים למה שקורה בימינו. הוא קורא עליהם את הפסוק באיוב (יב ו) "יְשַׁלְּיוּ אֱהָלִים לְשִׁדְדִים וּבִטְחוֹת לְמַרְגְּזֵי אֵל". איוב מתפלא על כך שיש שלושה לשודדים באוהלים שלהם, ויש מקום בטוח לאלה שמרגיזים את האל.

אומר המדרש שהפסוק הזה נאמר על הישמעאלים שעליהם נאמר "ידו בכל ויד כל בו", גונבים מכל הבא ליד ויש להם שלושה. וזה ממש מה שקורה כעת בישראל, פרוטקשן בגליל ובנגב, גונבים ושורפים ומאיימים וחיים בשלווה. "יְשַׁלְּיוּ אֱהָלִים לְשִׁדְדִים". והכול בגלל חוסר היעילות של המשטרה ומערכת המשפט.

ובטחות לְמַרְגְּזֵי אֵל

ולמה נאמר עליהם שהם מרגיזי אל? יודעים שה' מתעב גניבה וגונבים. יודעים שהוא מתעב רצח ורוצחים. יודעים שה' נתן את הארץ לעם ישראל והם נלחמים איתו כמו שנלחמו אנשי מגדל בבל בבואר העולם. יודעים מהקוראן שלהם כי עתיד להיבנות בית המקדש השלישי על ידי עם ישראל, ולמרות כל זאת הם בונים מסגד על מקום המקדש, ובמקום לחזק את היהודים הם נלחמים בעם שיכול להקים את המקדש ולהביא אור לכל העולם. לכן ה' מתחרט עליהם שבראם.

הניצחון על עמלק לא בא בבת אחת, אלא בשלבים. לכן בהסכם החלוקה קיבלנו חלק קטן מארץ ישראל וחלק קטן מהזכות בירושלים. אחר כך שחררנו חלקים נרחבים יותר בארץ במלחמת הקוממיות, ועוד יותר במלחמת ששת הימים. וכך יהיה בעתיד

מה בין ישמעאל לעמלק

ישמעאל בשירות הרוע העולמי

כוחו של עמלק הוא בהיותו ראשית גויים. בגלל כוחו זה הוא משפיע רוע על עמים רבים. כך היה המן שהצליח להטות את לב אחשוורוש, וכל העולם אחריו, להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים. כך היה היטלר שגייס את כל אירופה להסגיר אליו את היהודים ולהשמיד אותם. וכך מגויס ישמעאל לשירות הרוע העולמי.

סיוע לערבים מהאנטישמים הגדולים של אירופה

כך כורתים ברית הנאצים עם המופתי חוסיני להשמיד את כל יהודי ארץ ישראל במלחמת העולם השנייה. גם היום מקבלים הישמעאלים עצות וסיוע כלכלי ומדיני משונאי ישראל שבאירופה. ובלבד שיצרו ויציקו לעם ישראל ככל יכולתם, במיוחד במלחמתם נגד התיישבות יהודים ביהודה ושומרון ובעיקר נגד ירושלים. אותם אירופים לא יסייעו למנוע רצח מוסלמים בכל ארצות האסלאם. מוסלמים שנהרגים במאות אלפים על ידי אחיהם.

ניצחון על אויבי ההתיישבות - בכ"ח אייר

כל ההקדמה הזאת חשובה להבין למה נכבשה ירושלים מהערבים דווקא בכ"ח אייר. היום שבו יהושע בן נון נלחם עם עמלק בדרך בצאת ישראל ממצרים. בכ"ח באייר תרצ"ט פרסמו הבריטים את הספר הלבן השלישי ובו הגבלות חמורות על היישוב היהודי בארץ ישראל. גם כאן ניכרת השפעת שונאי ישראל על הממשל הבריטי.

לעומת זאת ראינו ביום הזה הארה גדולה בכך שהוכרת גדול פושעי עמלק בדור האחרון, אדולף אייכמן. בכ"ח באייר תשכ"ב תלו את אדולף אייכמן, זרעו המובהק של עמלק; ביום הזה בשנת תשס"ב הסתיים מבצע "חומת מגן", מבצע שביטל למעשה את הסכמי אוסלו שנתנו את יהודה ושומרון

לערבים ומנעו מיהודים להתיישב בכל רחבי הארץ. ב"חומת מגן" הצליחה ישראל למוטט עד היסוד את כוחם הצבאי של ארגוני הטרור ברחבי יהודה ושומרון, נטרל כוח שלטונה של הרשות הפלסטינית והשליטה ביהודה ושומרון חזרה לישראל.

ביום הזה שוחררה ירושלים

כל עניין עמלק הוא להכרית את שם ה' ואת כיסא ה', ועל ירושלים נאמר שהיא כיסא ה'. "בַּעַת הַהִיא יִקְרָאוּ לִירוּשָׁלַם פֶּסֶא ה' וְנִקְווּ אֵלָיָה כָּל הַגּוֹיִם לְשֵׁם ה' לִירוּשָׁלַם וְלֹא יִלְכוּ עוֹד אַחֲרֵי שְׁרֹת לְבָם הָרַע" (ירמיה ג יז). על משמעות כיסא ה' נכתוב בהמשך. אבל ברור הוא שניצחון עם ישראל וכיבוש ירושלים ביום המיוחד הזה הוא עוד שלב בהכנת הרוע העולמי, בהכנת הרשע העולמי, במלחמת ה' בעמלק.

ירושלים גם נקראת בשם ה', הדבר שעמלק רוצה למחוק. כך מסיים יחזקאל את ספרו "וְשֵׁם הָעִיר מִיּוֹם ה' שְׁמָה" (יחזקאל פרק מח לה). **אם כן, מלחמה גדולה יש לכוחות של עמלק בבניין ירושלים וביום זה הם נוצחו על ידי צבא עם ישראל.**

כיבוש ירושלים בשלבים

הניצחון על עמלק לא בא בבת אחת. גם יהושע לא מחק את עמלק במלחמתו הראשונה, הוא רק החליש אותם. "ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב". כי הניצחון הוא בשלבים. לכן בהסכם החלוקה קיבלנו חלק קטן מארץ ישראל וחלק קטן מהזכות בירושלים. אחר כך שחררנו חלקים נרחבים יותר בארץ במלחמת הקוממיות, ועוד יותר במלחמת ששת הימים. וכך יהיה בעתיד.

על כך כותב החזקוני על בראשית (כח יג) שאמר ה' ליעקב "הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתנה לזרעך". ומאי רבותא, הרי המקום שהוא שוכב עליו הוא קטן? על כן צריך לפרש כי "ע"י שאתן לך מעט קרקע משם תפרוץ בכל הרוחות ותכבוש כל סביבותיך. משל כמו שהיו עושים מלכים לפרשים חשובים שנותנים להם מעט קרקע והם הולכים וכובשים גבולותם כל סביבותם". על זה נאמר חכם עדיף מנביא.

כיסא ה' - מלכות ה' בירושלים

כי מִלְחָמָה ה' צְבָאוֹת בָּהָר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם

כשאומרים שירושלים נקראת כיסא ה' אומרים גם שירושלים היא עיר מלכות ה'. ויש פסוקים רבים בתנ"ך שמדברים על כך בצורה מפורשת. "וְשִׁמְתִי אֶת הַצִּלְעָה לְשֵׁאֲרֵית וְהִנְהַלְאָה לְגוֹי עֲצוֹם וּמִלְחָמָה ה' עֲלֵיהֶם בָּהָר צִיּוֹן מִעֵתָה וְעַד עוֹלָם" (מִיכָה ד ז). "וְחִפְרָה הַלְבָנָה וּבּוֹשָׁה הַחֲמָה כִּי מִלְחָמָה ה' צְבָאוֹת בָּהָר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם וְנִגְדָה וְקִנְיוֹ כְּבוֹד" (ישעיה כד ג). **וְאֵנִי נִסְכְּתִי מִלְחָמָה עַל צִיּוֹן הָרַקְדְּשִׁי" (תהילים ב ו).**

על פי זה מופרשים הרבה פסוקים בתפילה. "ה' מִלְחָמָה יִרְגְּזוּ עַמִּים יִשָּׁב כְּרוֹבִים תִּנְטוּ הָאָרֶץ: ה' בְּצִיּוֹן גְּדוֹל וְרָם הוּא עַל כָּל הָעַמִּים" (תהילים צט א). כי מלכות ה' מציון היא על כל העולם. וזה מה שאומרים בקדושה "מִלְחָמָה ה' לְעוֹלָם אֲלֵהֶן צִיּוֹן לְדָר וְדָר הַלְלוּהָ" (תהילים קמו י). וכן "וְעֵלְזוּ מוֹשְׁעִים בָּהָר צִיּוֹן לְשִׁפְטֵי אֶת הָרַקְדְּשִׁי וְהִתְהַלְלֵהוּ הַמְּלוֹכָה" (עובדיה א כא).

לא להגשים מלך על כיסא

המלכות הזאת מתבטאת בתיאור של ישעיה הנביא שאומר כי הוא רואה את ה' יושב על כסאו בהיכל בבית המקדש בירושלים. הסיפור מתחיל "בְּשֵׁנַת מוֹת הַמֶּלֶךְ עָזְיָהוּ וְאַרְבָּה אֶת אֶת-דָּנִי יִשָּׁב עַל פֶּסֶא רָם וְנִשָּׂא וְשׁוֹלִיו

מְלָאִים אֶת הַהֵיכָל". ההקדמה של שנת מות המלך עוזיהו חשובה. כי המלך הזה היה כל כך מלא גאווה מהצלחתו עד שהוא העז פניו במלכות ה'. לעומתו רואה ישעיהו (בן דוד) את ה' מולך בחוש ממש. "כִּי אֶת הַמֶּלֶךְ ה' צְבָאוֹת רָאוּ עֵינָי" (ישעיהו ו ה).

הגמרא מסבירה את המובן מאליו כי האמירה "ואראה" היא אמירה רוחנית, שהרי ה' אומר למשה "לא יראני האדם וחי". כי אין לו גוף ולא דמות הגוף. צריך להבין כי מה שאומר ישעיהו הוא כהסבר המלבי"ם "תִּתְרַאֶה מַלְכוּת ה' וְהִנְהַגְתוּ בִירוּשָׁלַם בְּהִנְהָגָה נְסִית לְמַעֲלָה מִן הַטָּבַע, שֶׁיִּדְקָה שְׂשָׁם יוֹשֵׁב ה' וּמְנַהֵג וּמְשַׁגֵּחַ וּמְלַךְ. וּמִתּוֹךְ כֵּן וְלִכֵּן יִקְווּ אֵלָיָה כָּל הַגּוֹיִם וְלֹא לְמַלְחָמָה עֲלֵיהֶם אוּ לְאֶכְל מִפְרִיָהּ רַק לְשֵׁם ה' וְגַם לִירוּשָׁלַם בְּעֵבֶר חֲשִׁיבוֹת הָעִיר: וְלֹא יִלְכוּ עוֹד אַחֲרֵי שְׁרֹת לְבָם. כִּי יִפְרוּ כָּלֵם מַלְכוּת ה' וְאַחֲדוּתוֹ דְּרָקְיוֹ וְתִרְתּוֹ" (ירמיה ג יז).

כוונות ב"מלכנו" שבתפילה

מה מכוונים בשבע פעמים מלכות שבתפילת י"ח?

על פי פירוש המלבי"ם אנו צריכים לכוון בכל 100 הפעמים שבהן כתובה בתפילת שחרית המילה מלך (110 פעמים בתפילות שני וחמישי שמוסיפים על התחנון). כך נכוון בכל שבע הפעמים שאנחנו אומרים בתפילת עמידה 'מלכות'. כך נכוון בברכת אבות "מלך עוזר ומושיע ומגן" שה' עוזר ומושיע ומגן עלינו בכל המלחמות שלנו מול האויבים שקמים עלינו, וזה לא דבר טבעי. ולכן חכמינו קבעו פה את המילה מלך ולא במקומות אחרים אולי יותר מתבקשים.

כך נכוון כשאנחנו אומרים "מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה", כל הגשם והטל והרפואה והחיים נראים לנו כמעשה ה' המולך עלינו. כך אפילו בתהליך שנראה הכי אנושי שיש, תשובה. "השיבנו אבינו לתורתך וקרבתנו מלכנו לעבודתך", או סליחה "סלח לנו אבינו כי חטאנו מלך לנו מלכנו כי פשענו". נבין שזו הבטחה אלוקית על תשובת עם ישראל שמתממשת. למרות שעל התשובה נאמר "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים", עם זאת עליה ניכרת מלכות ה'.

מלכות ה' דרך המשפט

זו הסיבה שגם דבר שכולו נראה כבחירה אנושית, כמו תיקון מערכת המשפט, שעליה אנו מברכים בברכה עצמה "מלך אוהב צדקה ומשפט", הוא באמת מהלך אלוקי של "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועצך כבתחילה".

אני זוכר שהבנתי איך רואים את המלכות במלחמת לבנון הראשונה, בהיותי חייל. שם למדתי כי גם בלי לבקר בארמון המלוכה אפשר לדעת שאין מלך ומושל בלבנון. ראינו ילדים נוהגים ברכבי יוקרה, ראינו אנשים נוסעים בכבישים נגד כיוון התנועה ויוצרים פקקים ענקיים, והבנו שאין מלך בלבנון ואיש הישר בעיניו יעשה. כשאתה ננס לישראל ואתה סדר בכבישים, אתה מבין שיש מלוכה של בשר ודם. וכשאתה מתבונן יותר אתה מבין שמלכות ה' מתגלה באמצעות המשפט של בשר ודם.

מלכות מתגלית בהודאה

גם בשמיעת התפילה "ומלפניך מלכנו ריקם על תשיבנו", אנו מבינים את מידת מלכות ה'. ובמיוחד בהודאה "ועל פְּלָם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמָם וְיִתְנַשָּׂא תְמִיד שְׁמֶךָ מִלְכְּנוּ לְעוֹלָם וָעֶד. וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה". עיקר המלכת ה' עלינו היא בהודאה שבאה מתוך הבנה שהניצחון במלחמה הוא שלו ולא שלנו.

הישמעאלים יודעים מהקוראן שלהם כי עתיד להיבנות בית המקדש השלישי על ידי עם ישראל, ולמרות כל זאת הם בנויים מסגד על מקום המקדש, ובמקום לחזק את היהודים הם נלחמים בעם שיכול להקים את המקדש ולהביא אור לכל העולם. לכן ה' מתחרט עליהם שבראם

סיפורים על הרב זצ"ל

ישמח חתני

סיפר אבישלום מלכה: בסביבות שנת תש"ס נסעה בחורה יחד עם אחיה באוטובוס מתל אביב לירושלים. באותה תקופה היו עוברים וכולים בתחנה המרכזית ומוכרים שתייה לנוסעים דרך חלון האוטובוס. אחיה של הבחורה ביקש לקנות לעצמו שתייה, אך אחותו, בראותה את העומס ולחץ הזמן של הנוסעים, הניאה אותו מכך והוא אכן לא קנה כדי לא לעכב את הנוסעים. אלא שאותו מוכר פחיות התרגז מאוד וסינן לעברה בכעס: "את לא תחתני לעולם!".

השנים עברו ואותה בחורה לא הצליחה להינשא. היא נזכרה באותו מקרה לא נעים שקרה לה עם מוכר השתייה והחליטה לפנות לכבוד הרב מרדכי אליהו זצ"ל ולשאל אותו על כך. הרב, כדרכו, הרגיע אותה בתנועת הביטול המפורסמת שלו ואמר לה בביטחון רב: "בטל ומבוטל!".

מאז אותו יום היא הרגישה כי סרה מעליה ההקפדה הקשה של אותו מוכר, ועל אף שהשידוך שלה הוסיף להתעכב, היא לא דאגה וחשה הקלה גדולה. בפעם נוספת כשניגשה אל הרב לשאל בדבר חתנה שמתעכב, הרגיעה הרב באומרו: חתנך כבר נמצא בירושלים.

ואכן, באותו הזמן חתנה עלה מן הצפון ללמוד בישיבה ירושלמית. עד מהרה מצאו דרכם זה לזו ונישאו בסינתא דשמיא. ואיך אני יודע את כל זה? פשוט מאוד, אני הוא החתן. לאשתי ולי אין ספק כי הרב פעל את פעולתו ובזכותו זכינו להיפגש ולהקים בית נאמן בישראל.

קניין בארץ ישראל

סיפר משה אייזן מפסגות: בשנת תשנ"ד ביקשנו לרכוש דירה ביישוב פסגות. ראינו כמה דירות, אבל הייתה דירה אחת, שהייתה הדירה האחרונה שצופה לירושלים, שרצינו אותה מאוד. אלא שהדירה עלתה למעלה מ-90 אלף דולר, ובידינו היו רק 25 אלף דולר. כדי לזכות בדירה נדרשנו לחתום כבר ביום למחרת, ולא ידענו מה לעשות. פניתי אפוא לרב אליהו זצ"ל, הרב שליווה אותנו בכל צומת בחיינו, ושאלתי מה לעשות. תשובת הרב הייתה במילה אחת: תחתום. חשבתי שהרב לא ירד לסוף דעתי, אין לי הסכום הדרוש לכך, אבל הרב לא התרשם ואמר: ברכה והצלחה, יהיה בסדר.

נסעתי לישיבה שאותה אני מנהל, "עין הצבי" בלפתא, וסיפרתי לראש הישיבה, הרב יעקב שמעון, שאין בידינו הכסף אבל הרב אמר לחתום ואני לא יודע מה לעשות. השיב לי הרב שמעון: הרב אמר, אז אין לך מה לדאוג! כאשר סיפרתי לאשתי על הדברים היא השיבה שהיא לא מבינה איך נחתום, והשבתי לה במילותיו של הרב שמעון: הרב אמר, אז אין לך מה לדאוג!

היינו אמורים להשיג את הכסף תוך חמישה חודשים, הזמן שבו היינו אמורים לקבל את הדירה. אלא שבניתיים פרצה אינתיפאדה, הכול נדחה בשנה, ובנוסף הקבלן נאות לפרוס לנו את התשלום לשלוש שנים. כך קרה שזכינו לרכוש את הבית ולשלם עליו בקלות יחסית.

מכאן נבין את החלוקה של חז"ל בעניין המקומות שבהן מופיעה המילה מלכות בתפילה. מתוך 100 הפעמים אנו רואים בפסוקי דזמרה 39 פעמים את המילה מלכות. כי כשאדם מודה לה' הוא מבין שכל ההתנהלות של בנין ירושלים וכד' היא מהלך אלוהי - זו המלכת ה'. לכן אנחנו אומרים בתחילת פסוקי דזמרה כי אנחנו ממליכים את ה' עלינו. "וְיִשְׁרֵי דָוִד עֲבָדְךָ וְהַלְלֵךְ ה' אֱלֹהֵינוּ. בְּשִׁבְחוֹת וּבְזִמְרוֹת. וְהַגְדִּילְךָ וְנִשְׁבַּחְךָ. וְנִפְאָרְךָ. וְנִמְלִיכְךָ. וְנִזְכֵּיר שְׁמֶךָ מִלְּפָנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ יְחִיד חַי הַעוֹלָמִים. מְלֶכֶךְ מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר עַד־יְעַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָדֵךְ מְלֶכֶךְ מְהֻלָּל בַּתְּשֻׁבּוֹת". שבאמצעות התשבחות ניכרת מלכותו.

ומְבָרְכִינוּ. ומְשַׁבְּחִינוּ. ומְפָאֵרֵינוּ. ומְקַדְּשִׁינוּ. ומְעֲרִיצִינוּ. ומְמַלְכִינוּ.

כך אנחנו צריכים לכוון בברכות קריאת שמע שהן הקדמה להמלכת ה' עלינו בקריאת שמע עצמה. כהכנה אליה אנחנו מברכים ברכת "יוצר המאורות" ששם כתוב כי המלאכים ממליכים את ה' עליהם באמצעות ראיית האור ובאמצעות ראיית כל הבריאה של ה'.

"וְכָל־פְּתוּחִים אֶת פִּיהֶם בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה בְּשִׁירָה וּבְמִזְמֶרָה וּמְבָרְכִינוּ. ומְשַׁבְּחִינוּ. ומְפָאֵרֵינוּ. ומְקַדְּשִׁינוּ. ומְעֲרִיצִינוּ. ומְמַלְכִינוּ. אֶת שֵׁם הָאֵל הַמְּלֶכֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קְדוֹשׁ הוּא. וְכָל־מַקְבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שְׁמַיִם זָה מִנְהָ". וכמו שהם אמצעות השירה והזמרה וההודאה ממליכים את ה', כך אנחנו באותם אמצעים ממליכים ביחד את ה' עלינו.

לראות בגאולה את מלכות ה'

פעם נוספת שאנו אומרים בברכות קריאת שמע את המילה מלכות היא בברכת אמת ויציב. שם מוזכרת המילה מלכות תשע פעמים, ושם אנחנו אומרים כי ביציאת מצרים ובקריעת ים סוף ניכרת מלכות ה' בעולם בפעם הראשונה באופן כל כך משמעותי מול כל העולם. כולם ראו את ה' בחינת "הא אלי ואנוהו". אפילו שפחה על הים. ובכל ברכת "אמת ויציב" אנו אומרים כי גם הגאולה שיש בימינו היא אותה בחינה. "על הראשונים ועל האחרונים דָּבַר טוֹב וְקִיָּם. בְּאֵמֶת וּבְאֱמוּנָה חֵק וְלֹא יַעֲבֹר". אותה מלכות להם ולנו. לאבות ולבנים.

כך צריך לכוון בכל פעם שאומרים את המילה מלך. במיוחד כשאומרים "מְלַכְנוּ מְלֶכֶךְ אֲבוֹתֵינוּ. גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹאֲלֵ אֲבוֹתֵינוּ" מבינים שזו אותה מלכות שהוציאה אותנו ממצרים וזה אותו מלך שעוזר ומושיע ומגן בשחרור ירושלים וכל ארץ ישראל. וזה אותו מלך שמגן עלינו מהטילים של הרשעים בעזה.

יְמַלְכֵךְ ה' לְעוֹלָם אֱלֹהֵיךָ צִיוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּהָ

באמת המלכות של ה' היא על כל העולם. כך אנחנו אומרים ב"אשרי יושבי ביתך", שמתוך ההודאה מתגלית מלכות ה' בעולם. "וְדוֹךְ ה' כָּל מַעֲשֵׂיךָ. וְחִסְדֵיךָ יְבָרְכֶנָּה: כְּבוֹד מְלֻכּוֹתֶיךָ יֵאֱמְרוּ. וְגִבּוֹרֶתֶךָ יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתֵךָ. וּכְבוֹד הַדָּר מְלֻכּוֹתֶיךָ: מְלֻכּוֹתֶיךָ מְלֻכּוֹת כָּל עוֹלָמִים. וּמְמַשְׁלֶתֶךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר". כל המלכות הזו באה מתוך ההודאה של חסידך. מתוך "תְּהִלַּת ה' יְדַבֵּר פִּי" יבוא כל העולם וימליכו את ה' "וְיִבְרַךְ כָּל בְּשָׂר שֶׁם קְדִשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד".

זה הפירוש שמלכות ה' מתגלה בירושלים ויוצאת לכל העולם כולו. "ימלך ה' לעולם" באמצעות ירושלים "אלהיך ציון לדור ודור הללויה".

תשובה כהלכה

טובים. א] עם ישראל מתקבץ לכאן מכל העולם. ב] יהודים שולטים בארץ ישראל, ולא בריטים או טורקים או ערבים רעים. ג] אפשר ללמוד פה תורה, ולא כמו ברוסיה או במקומות אחרים. ד] לא חייבים לעבוד כאן בשבת כמו שחב היהודים עושים בארה"ב. ה] ירושלים נבנית וגרים בה מאות אלפי יהודים. ו] ארץ ישראל נבנית כבישים נבנים. הכול בהתאם לנבואות הנביאים. ז] ארץ ישראל נותנת פריה בעין יפה. ח] הקב"ה מכה את אויבינו שוק על ירך. ט] עם ישראל חוזר בתשובה בתהליך ארוך ויפה ומשמח. י] הר הבית נמצא בשליטת יהודים, אע"פ שהם לא מממשים את שליטתם שם. אבל מרגישים שאנחנו בדרך לגאולה שלמה.

סר ה'1960. אין אפשר לשמוח במדינה כאשר יש כל כך הרבה בעיות ביטחון ונראה שהדברים לא מתקדמים כמו שהיינו חצים, כמו נושא הרפורמה המשפטית ועוד? הגמרא אומרת כי הקב"ה עשה נס לחזקיהו המלך, והוא לא אמר שירה על הנס הזה. צריך לזכור כי בזמן של חזקיהו המלך הגולו עשרה שבטים מעם ישראל על-ידי סנחריב מלך אשור. זה בוודאי גרם לו להיות בעצב ובצער גדול. אולי בגלל זה הוא לא אמר שירה. אבל חכמינו אמרו כי בגלל שהוא לא אמר שירה - הוא לא נהיה משיח. מכל זה לומדים כי צריך לומר שירה על הטוב שה' עושה לנו אפילו אם יש סיבות אחרות שמצערות. מכאן תבין כי במדינה שאנו חיים יש הרבה דברים